

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 08:30
Diariernr: 08/1618
Handläggare: Signild Östgren
Avdelning: Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Enheten för ekonomisk analys
Datum: 2008-04-16
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Handikappomsorg
Äldreomsorg
Invandrar- och flyktingfrågor
Arbetsmarknad
Barnomsorg
Grundskola
Gymnasieskola
Vuxenutbildning
Plan- och stadsbyggnad
Miljö- och naturskydd
Rubrik: Vårpropositionen 2008

CIRKULÄR 08:30

Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys
Signild Östgren
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Handikappomsorg
Äldreomsorg
Invandrar- och flyktingfrågor
Arbetsmarknad
Barnomsorg
Grundskola
Gymnasieskola
Vuxenutbildning
Plan- och stadsbyggnad
Miljö- och naturskydd

Vårpropositionen 2008

Den ekonomiska vårpropositionen (2007/08:100) som regeringen överlämnade den 15 april ska tydligare än tidigare fokusera på riktlinjerna och utmaningarna för den ekonomiska politiken på längre sikt. Detaljerade förslag om nya reformer ska endast finnas i höstens Budgetproposition. Vi sammanfattar de förslag inom olika områden som berör kommunerna. Sveriges Kommuner och Landstings egna kommentarer skrivs i *kursiv stil*.

- Ytterligare resurser aviseras för psykiatrisk vård
- Tredje steget i jobbskatteavdraget planeras införas
- 280 miljoner att söka till genomförande av valfrihetsreform
- Modersmål för finska och jiddisch regleras i efterskott
- Infrastrukturfrågorna lyfts upp

Regeringens utlovade förstärkning av resurserna inom psykiatri och omsorgen är mycket välkommen. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) hade också gärna sett en uppräknig av de generella statsbidragen. Förbundet befarar att den nya budgetordningen, med en detaljerad budget först på hösten, kommer att försämra och försvåra kommunernas planeringsförutsättningar.

Innehåll

Ekonomi	3
Regeringens bedömning av samhällsekonomin	3
Regeringens skatteunderlagsprognos	5
Kommunalekonomisk utjämning	5
LSS-utjämningen	6
LSS-utjämningen, prop. 2007/08:88	6
Inriktningen inför Budgetpropositionen 2009	6
Full sysselsättning och minskat ”utanförskap”	6
Fritt val och ökad konkurrens	7
Barn och utbildning	7
Rätt till modersmålsundervisning i finska och jiddisch	7
Förbättrad integration	7
Den psykiatriska vården stärks	7
Fortsatta åtgärder mot missbruk av skatte- och trygghetssystem	8
Miljö och energi	8
Förbättrad infrastruktur	9
Intäkterna från trängselskatten högre än förväntat	9
Anslag till vägar ökar, medan anslag till järnvägar minskas	9
Luftfartsstyrelsen läggs ned	9
Initiativ för en bättre anläggningsmarknad	10
Ett effektivare rättsväsende	10
Arbetsmarknadspolitik och Arbetsgivarfrågor	10
Åtgärder för att stärka drivkrafterna till arbete och ge fler vägar åter i arbete	10
Enklare och mindre kostsamt att anställa	11
Löner och lönebildning	12

Ekonomi

Regeringens bedömning av samhällsekonomin

Under hösten 2007 ökade turbulensen på de finansiella marknaderna. Förenta staterna drabbades hårdast men oron har spridits till Europa och till viss del även till tillväxtekonomierna i Asien. Den internationella finansiella turbulensen kvarstår, enligt regeringen, och bidrar till att dämpningen av **den internationella konjunkturen** blir utdragen. Effekterna av den finansiella oron är dock svårbedömda framhåller regeringen.

Enligt regeringen väntas BNP-tillväxten i **Sverige** bli omkring 2 procent per år under 2008 och 2009, vilket är relativt lågt sett ur ett längre historiskt perspektiv. Den främsta orsaken till den låga BNP-tillväxten är att investeringstillväxten mattas och att den förhållandevis försiktiga utvecklingen av exporten fortsätter, vilket främst är en följd av den svagare omvärldskonjunkturen anser regeringen.

Den viktigaste orsaken till att investeringarna väntas växa i en långsammare takt 2008 och 2009 är, enligt regeringen, att den svagare efterfrågetillväxten på svenska produkter fortsätter samtidigt som de senaste årens utökade produktionskapacitet tas i anspråk. Även försämrad lönsamhet och stramare kreditförhållanden i den finansiella krisens fotspår förutses av regeringen bidra till att dämpa investeringsviljan hos företagen. Lagerinvesteringarna bromsar också in efter förra årets kraftiga uppgång.

**Tabell 1. Försörjningsbalans
Procentuell volymförändring**

	2007	2008	2009	2010	2011
Hushållens konsumtion	3,1	2,8	2,6	3,4	3,4
Offentlig konsumtion	0,8	0,6	0,3	-0,3	-0,5
Statlig	-0,8	-0,8	-1,3	-2,3	-2,7
Kommunal	1,4	1,2	0,9	0,4	0,3
Fasta bruttoinvesteringar	8,0	4,1	2,1	3,7	3,5
Lagerinvesteringar ¹	0,7	-0,3	0,0	0,3	0,0
Export	5,6	5,5	4,8	5,5	5,5
Import	9,5	6,1	5,3	5,6	5,7
BNP	2,6	2,1	1,8	2,9	2,5
BNP, kalenderkorrigerad	2,8	1,8	1,9	2,6	2,3

¹Bidrag till BNP-tillväxten, procentenheter.

Källa: 2008 års ekonomiska vårproposition.

Konsumtionstillväxten bland hushållen blir, enligt regeringen, lägre 2008 och 2009 än 2007 men ändå fortsatt god. Regeringen anser att det i grunden finns gynnsamma förutsättningar för ökad konsumtion, i form av ett högt sparande, en i utgångsläget stark förmögenhetsställning och fortsatt goda ökning av den disponibla inkomsten. Mot de gynnsamma förutsättningarna står en ökad försiktighet bland hushållen till följd av en dystrare syn på arbetsmarknaden och på utvecklingen i den svenska ekonomin som helhet. Bakom hushållens dämpade stämningsläge ligger förutom den svagare konjunkturen sannolikt också faktorer som den

svalare bostadsmarknaden samt den finansiella oron och dess negativa effekt på börsutvecklingen och kreditförhållanden framhåller regeringen.

Enligt regeringen beräknas den kommunala konsumtionstillväxten bli något svagare 2008 och 2009 jämfört med 2007, vilket till stor del beror på att den kollektiva konsumtionen (försvar, allmän offentlig förvaltning, brandförsvaret, rättsväsende) förväntas växa något långsammare.

Tabell 2. Valda nyckeltal
Procentuell förändring om annat ej anges

	2007	2008	2009	2010	2011
Produktiviteten	-0,2	0,5	2,6	2,0	1,9
Arbetade timmar	3,1	1,6	-0,8	0,7	0,6
Sysselsatta	2,4	0,9	0,2	0,2	0,2
Reguljär sysselsättningsgrad 16–64 år ¹	75,0	75,5	75,6	75,8	76,0
Arbetskraft ²	1,6	0,6	0,4	0,1	0,0
Öppen arbetslöshet ³	4,6	4,3	4,5	4,4	4,2
Arbetslöshet enligt ILO-def ^{3, 4}	6,1	5,9	6,1	5,9	5,7
Timplön ⁵	3,5	4,3	4,1	4,0	3,9
KPI ⁶	2,2	3,2	2,8	2,5	2,4
KPIX ^{6, 7}	1,2	2,2	2,1	2,0	1,9

Anm.: Siffrorna i tabellen avser icke kalenderkorrigerade data.

¹Antal reguljärt sysselsatta, dvs. exklusive sysselsatta i arbetsmarknadspolitiska program, i procent av befolkningen i denna åldersgrupp.

²Enligt tidigare definition. ³I procent av arbetskraften..

⁴I ILO-definitionen ingår heltidsstuderande arbetssökande både i arbetskraften och arbetslösheten. ILO-definitionen avser åldern 15–74 år.

⁵Enligt konjunkturlönestatistiken. ⁶Årsgenomsnitt.

⁷Riksbankens mått på underliggande inflation.

Källa: 2008 års ekonomiska vårproposition.

Efter en mycket stark utveckling på arbetsmarknaden 2007 förutser regeringen en lugnare utveckling framöver. I samband med att BNP-tillväxten avtar väntas även efterfrågan på arbetskraft dämpas. Antalet arbetade timmar bromsar in snabbare än antalet sysselsatta, vilket innebär att medelarbetstiden minskar. Den i dagsläget starka arbetsmarknaden i kombination med de höga centrala avtalen väntas av regeringen leda till snabbare löneökningar de närmaste åren jämfört med 2007. Löneökningstakten blir som störst i år för att dämpas något nästa år då avtalen är lägre än 2008 och resursutnyttjandet blir mindre ansträngt.

Inflationen steg snabbt under slutet av 2007, vilket till stor del berodde på stigande priser på livsmedel och energi samt ökade räntekostnader. Regeringen räknar med att inflationstakten fortsätter stiga i år men avta åren därefter. Den underliggande inflationstakten, mätt med KPIX¹, förutses ligga i linje med Riksbankens inflationsmål fr.o.m. slutet av 2009. I denna prognos bedömer regeringen därmed att reporäntan ligger kvar på 4,25 procent de närmaste åren.

¹ KPIX exkluderar räntekostnaderna för egnahem samt direkta effekter på konsumentpriserna av förändrade indirekta skatter och subventioner.

Frågor om Ekonomi kan ställas till Göran Wallin, tfn 08-452 77 39, avdelningen för Ekonomi och styrning.

Regeringens skatteunderlagsprognos

I propositionen är det sparsamt med kommentarer till regeringens skatteunderlagsprognos. Det finns ett påpekande om att den starka utvecklingen år 2008 bland annat beror på begränsningen av avdragsrätten för privat pensionssparande. Därutöver poängteras att skatteunderlaget stärks ytterligare i år trots att sysselsättningstillväxten dämpas, eftersom lönerna (enligt regeringens bedömning) ökar mer än förra året.

Regeringens skatteunderlagsprognos visar en total ökning med 21,3 procent åren 2007–2010, se tabell 3. Det är 1,6 procentenheter mindre än den bedömning SKL gjorde i februari. Den största skillnaden mellan prognoserna avser år 2009.

Regeringens bedömning av den samhällsekonomiska utvecklingen, som sammanfattas ovan, ligger till grund för prognosen. Den innebär att de räknar med svagare sysselsättningstillväxt än SKL i år och nästa år. Regeringen förutser också en långsammare löneökningstakt än SKL under hela perioden. Sammantaget medför detta att lönesumman utvecklas svagare än i SKL:s konjunkturbedömning, vilket är den huvudsakliga förklaringen till skillnaden mellan skatteunderlagsprognoserna.

Tabell 3. Olika skatteunderlagsprognoser
Procentuell förändring

	2007	2008	2009	2010	2011	2007–2010
VP08, apr 2008	5,3	5,8	4,2	4,5	4,7	21,3
ESV, mars 2008	5,8	6,7	5,7	4,8	4,4	25,1
SKL, feb 2008	5,4	6,1	5,1	4,6	4,3	22,9
BP08, sep 2007	5,5	6,1	5,3	4,5		23,2

Ekonomistyrningsverkets (ESV) skatteunderlagsprognos, som publicerades i mars, är baserad på Konjunkturinstitutets samhällsekonomiska bedömning. Den visar på en större ökning av skatteunderlaget än vad såväl SKL som regeringen räknar med. Även i detta fall är det främst utvecklingen av sysselsättning och timlöner som förklarar skillnaden.

Frågor om Skatteunderlaget och skatter kan ställas till Bo Legerius, tfn 08-452 77 34, avdelningen för Ekonomi och styrning.

Kommunalekonomisk utjämning

Nivån på det generella statsbidraget till kommuner och landsting ligger fast på 2008 års nivå. I Vårpropositionen 2008 anger regeringen att införandet av den kommunala fastighetsavgiften ger kommunerna högre intäkter från 2009 med 1,6 miljarder kronor.

Vår prognos för den kommunala fastighetsavgiften visar dock på att utfallet kommer att variera mycket mellan enskilda kommuner.

LSS-utjämningen

Mot bakgrund av att avgifterna till systemet är lägre än de bidrag staten betalar till bidragskommuner år 2008 kommer en justering att göras motsvarande 31 miljoner kronor i det kommunala utjämningsystemet år 2009.

LSS-utjämningen, prop. 2007/08:88

Propositionen följer förslagen i betänkandet *Utjämning av kommunernas LSS-kostnader* och innehåller förändringar för att höja träffsäkerheten i utjämningen.

I propositionen föreslås förändringar i kostnadsutjämningen för LSS-insatser kopplade till boendet. Regeringen gör också bedömningen att även andra justeringar och uppdateringar bör göras för att höja träffsäkerheten. Däribland ingår nya kostnadsfördelningar för de insatser som utjämnas samt uppdatering av det personalkostnadsindex som används i utjämningen. Koncentrationsindexet, som tillkommit för att justera för tidigare antagna stordriftsfördelar, slopas då sådana fördelar inte har kunnat beläggas i den utredning som har gjorts.

Förändringarna träder i kraft den 1 januari 2009.

Frågor om Utjämning kan ställas till Derk de Beer, tfn 08-452 77 42, eller Signild Östgren, tfn 08-452 77 45, avdelningen för Ekonomi och styrning.

Inriktningen inför Budgetpropositionen 2009

Vårpropositionen fokuserar på riktlinjerna och utmaningarna för den ekonomiska politiken på längre sikt. Detaljerade förslag om nya reformer kommer bara att finnas i höstens Budgetproposition. Detta innebär att cirkuläret för Vårpropositionen blir mindre detaljerat och inriktat på att beskriva vad regeringen har för planer inför kommande år.

Full sysselsättning och minskat ”utanförskap”

Inriktningen av politiken tar sin utgångspunkt i den politik som hittills förts för att skapa full sysselsättning och ett minskat utanförskap.

Inriktningen är dels att sänka genomsnittsskatten så att trösklarna in på arbetsmarknaden sänks, dels att sänka marginalskatten för låg- och medelinkomsttagare så att det lönar sig att arbeta mer, dvs. att gå från deltid- till heltidsarbete. Regeringen avser också att begränsa uttaget av statlig inkomstskatt. Regeringen har genomfört en rad åtgärder för att förbättra villkoren för företagande och entreprenörskap. Ett attraktivt entreprenörsklimat är betydelsefullt för produktiviteten och tillväxten i ekonomin anser regeringen. I höstens Budgetproposition återkommer regeringen med förslag med inriktningen att ytterligare sänka beskattningen av företag, förbättra villkoren för små och växande företag samt förenkla regelverket.

Fritt val och ökad konkurrens

Regeringens inriktning är att öka konkurrensen bland annat på områden där det offentliga idag svarar för en betydande del av produktionen. Det handlar framför allt om att öka valfriheten för individen att kunna välja utförare i välfärdssystemen främst inom primärvården och äldreomsorgen.

I år avsätts 280 miljoner till kommunerna och ska sökas under hösten år 2008 för att underlätta övergången till ett system med ökad konkurrens och mångfald inom äldre- och handikappomsorgen. Stimulansmedlen ska användas för att förbereda genomförandet i kommunerna.

Barn och utbildning

Regeringen avser att till hösten presentera en satsning på förskolan, i syfte att stärka förskolans pedagogiska uppdrag med inriktning bland annat på barns språkliga och matematiska utveckling. Den avgiftsfria allmänna förskolan kommer att utvidgas till att omfatta också barn från tre års ålder. En barnomsorgspong kommer att införas för att stärka valfriheten för föräldrarna och öka utbudet av olika former av förskoleverksamhet. Inom grundskolan ska fokus sättas på kunskapsuppdraget. Det individuella stödet till elever som inte når målen ska utvecklas och tidigareläggas.

Rätt till modersmålsundervisning i finska och jiddisch

En förordningsförändring görs för att införa en rättighet till modersmålsundervisning i finska och jiddisch. Kostnaden för kommunerna kommer att **regleras i efterskott** dvs. år 2009 kommer ersättning för hösten 2008.

Förslaget träder i kraft 1 juli 2008. Kravet på minst fem elever i en kommun för att bedriva modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken finska eller jiddisch slopas. Även kravet på att modersmålet ska vara ”dagligt umgängesspråk i hemmet” försvinner.

Förbättrad integration

De generella åtgärder som regeringen vidtar för att förbättra arbetsmarknaden i kombination med den samlade integrationsstrategi som regeringen kommer att presentera i samband med höstens Budgetproposition syftar till att upprätthålla den positiva sysselsättningsutvecklingen som skett under senare år. Läs mer under avsnitt Arbetsmarknadspolitik och Arbetsgivarfrågor.

Den psykiatriska vården stärks

I Budgetpropositionen för 2009 avser regeringen att föreslå en resursförstärkning för att stödja kommuner och landsting i deras arbete att utveckla en väl fungerande psykiatrisk vård. Den närmare inriktningen på arbetet presenteras under hösten 2008. Personer med psykisk sjukdom samt barn och ungdomar är prioriterade i detta arbete. En god tillgänglighet och ett fungerande system för att fånga upp individer i första linjens barn- och ungdomspsykiatri är också prioriterat. De

sysselsättningsfrämjande insatserna för personer som lider av psykisk sjukdom behöver stärkas och befintlig vård och rehabilitering ska i möjligaste mån byggas på tillgänglig evidens.

Förbundet förutsätter att resursförstärkningen för den psykiatriska vården och omsorgen går ut till kommuner och landsting som generella statsbidrag.

Fortsatta åtgärder mot missbruk av skatte- och trygghetssystem

Regeringen kommer i Budgetpropositionen för 2009 med förslag till fortsatt inriktning av arbetet mot skattefusk, svartarbete och felaktiga utbetalningar från trygghetssystemen.

Miljö och energi

Regeringen tillför 50 miljoner kronor till biologisk mångfald och 240 miljoner kronor till miljöbilar i tilläggsbudgeten för 2008. Anslaget för biologisk mångfald behålls därmed på tidigare nivå tills det att nya metoder för ett kostnadseffektivare områdesskydd kan genomföras.

Regeringen har sedan tillträdet genomfört ett flertal åtgärder och tagit flera initiativ för att nå uppsatta klimatmål. Det handlar t.ex. om införandet av miljöbilspremien, tillsättande av en kommission för hållbar utveckling, en särskild miljardsatsning på klimatåtgärder och höjd koldioxidskatt.

Den parlamentariska klimatberedningen har nyligen avlämnat sitt betänkande. Regeringen avser att under hösten 2008 presentera en klimatpolitisk proposition med förslag till mål och åtgärder för den svenska klimatpolitiken.

Miljöskatter och andra ekonomiska styrmedel har en central roll i miljö- och klimatarbetet. Inte minst krävs förbättrad samordning mellan energibeskattningen och övriga ekonomiska styrmedel inom miljö- och energipolitiken. En grundprincip i det fortsatta arbetet är att förorenaren ska betala för sin miljöpåverkan. Särskilt fokus kommer att läggas på koldioxidbeskattning.

Regeringen har för mandatperioden avsatt en halv miljard kronor för att förbättra **miljön i våra hav**. I Östersjön och Västerhavet har övergödning, hårt fisketryck och utsläpp av miljögifter skapat akuta och alarmerande problem. Regeringen avser att under 2009 presentera en havspolitisk proposition som bland annat kommer att innehålla förslag till konkreta åtgärder för havsmiljön.

Miljömålsrådet presenterade nyligen en fördjupad utvärdering av Sveriges **miljömål**. Med Miljömålsrådets fördjupade utvärdering och inkomna remissynpunkter som underlag kommer regeringen att under 2009 presentera en proposition om miljömålen.

Regeringen kommer i höstens Budgetproposition att presentera ytterligare satsningar för att skapa en effektiv och ändamålsenlig klimat- och energipolitik.

Frågor om Miljö- och energi kan ställas till Andreas Hagnell, tfn 08-452 78 66, sektionen för planering och hållbar utveckling.

Förbättrad infrastruktur

Regeringen aviserar att det i höstens Budgetproposition kommer förslag till satsningar på infrastrukturen, dels genom en **närtidsatsning** och dels genom höstens **infrastrukturproposition**. I infrastrukturpropositionen kommer ramar för nästa planeringsperiod att presenteras. Därefter kommer trafikverken att få i uppdrag att tillsammans med regionerna ge förslag på investeringar inom dessa ramar. Slutligen fastställer regeringen prioriteringen av åtgärder på nationell nivå och regionerna fastställer länsplaner för regional transportinfrastruktur.

Regeringen meddelar också att som en följd av att samhällsekonomiska analyser ska spela en viktig roll för prioriteringen kommer en större del av investeringarna att ske inom vägsektorn.

Det är positivt att regeringen i Vårpropositionen visar att infrastrukturfrågorna prioriteras. Bra också att regeringen instämmer i den bild som många kommuner, landsting och regioner delar, nämligen att det nuvarande transportsystemet behöver underhållas och utvecklas.

I Vårpropositionen framgår att den statliga finansieringen av infrastruktur kan komma att kompletteras genom **medfinansiering** från företag, resenärer, transportörer, kommuner och regioner.

Förbundets uppfattning är att staten har huvudansvar för investeringar i vägar och järnvägar. Istället för att söka medfinansiering hos våra medlemmar borde staten använda överskotten i statsbudgeten till att kraftigt öka anslagen till infrastrukturen. Förbundet anser att kommunal och regional medfinansiering av statlig infrastruktur som princip är mycket tveksam och ska endast ske i undantagsfall. Medfinansiering får inte tvingas fram av staten.

Intäkterna från trängselskatten högre än förväntat

Intäkterna från trängselskatten i Stockholm väntas bli cirka 40 miljoner kronor högre per år än vad som tidigare beräknats. Detta till följd av att nya regler om beslut och betalning av trängselskatt m.m. träder i kraft den 1 juli 2008. Regeringen föreslår i tilläggsbudget till statsbudget 2008 att anslaget till Vägverkets *Väghållning och statsbidrag* ökas med 20 miljoner kronor. Överskotten i trängselskatten ska användas till investeringar i vägnätet i Stockholmsregionen.

Anslag till vägar ökar, medan anslag till järnvägar minskas

I tilläggsbudget till statsbudget 2008 föreslår regeringen att anslagsmedel till drift, underhåll och investeringar i vägar, som ligger i nationell plan, ska ökas med 120 miljoner kronor. Finansieringen sker genom att anslaget till Banverket minskas med motsvarande siffra.

Luftfartsstyrelsen läggs ned

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att Luftfartsstyrelsen får läggas ned. Nedläggningen av Luftfartsstyrelsen har nyligen föreslagits av regeringens utredare, som har i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av en trafikinspekt-

ion, Transportstyrelsen. Tanken är att den nya myndigheten, som inrättas den 1 januari 2009, tar över Luftfartsstyrelsens verksamhet.

Initiativ för en bättre anläggningsmarknad

Regeringen konstaterar att anläggningsmarknaden präglas av låg produktivitet-utveckling. Bristande konkurrens pekas ut som en orsak, samtidigt menar regeringen att åtgärder även behöver vidtas på beställarsidan. Regeringen arbetar med en rad initiativ i syfte att få en bättre fungerande marknad.

Frågor om Kommunikationer kan ställas till Åsa Zetterberg, tfn 08-452 79 32 (transportpolitik), Johan Lindberg, tfn 08-452 79 64 (väg- och trafikplanering), John Bennet, tfn 08-452 79 67 (luft- och sjöfart) och Janne Rusk, tfn 08-452 79 62 (kollektivtrafik), avdelningen Tillväxt och samhällsbyggnad.

Ett effektivare rättsväsende

Regeringen avser att under mandatperioden ställa fler och högre krav på rättsväsendets myndigheter, vilket bland annat handlar om att öka den polisiära närvaron, att stärka brottsofferperspektivet och verksamhetsresultaten inom rättsväsendet som helhet.

Frågor besvaras av Caroline Carlsson, tfn 08-452 79 85, avdelningen för Tillväxt och samhällsbyggnad.

Arbetsmarknadspolitik och Arbetsgivarfrågor

Åtgärder för att stärka drivkrafterna till arbete och ge fler vägar åter i arbete

Regeringens övergripande politiska mål är att trygga välfärden genom att minska utanförskapet och få fler människor i arbete. **Arbetslinjen** ska gälla och alla som vill och kan arbeta ska ges förutsättningar för det. Människor som blivit sjuka ska ges stöd och drivkrafter för att komma tillbaka. Fram till år 2010 väntas utanförskapet minska med över 190 000 personer. Det är 15 000 fler jämfört med bedömningen i Budgetpropositionen i höstas och förklaras framförallt av färre sjuk-skrivna.

Inriktningen i regeringens politik är att ta till vara människors arbetsförmåga, förbättra drivkrafter och stöd för vägar tillbaka till arbete, underlätta för grupper som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden och förhindra att människor fastnar i bidragsberoende. Åtgärder som stärker drivkrafterna till arbete för personer som uppbär ersättningar från systemen för ohälsa, arbetslöshet och försörjningsstöd kommer att prioriteras. Regeringen fortsätter arbetet med att ta fram förslag mot felaktiga utbetalningar från trygghetssystemen.

Vägarna åter till arbete måste bli fler och fungera betydligt bättre än vad som hittills varit fallet. **Sjukförsäkringen** är inte avsedd att användas som ett allmänt försörjningsstöd utan ska i stället värnas som en försäkring för dem som inte kan arbeta till följd av sjukdom. För att förhindra att människor blir beroende av för-

sörjning från sjukförsäkringen behöver också förutsättningarna för företagshälsovård och rehabilitering förbättras. I Budgetpropositionen för 2008 presenterade regeringen ett åtgärds paket för en väl fungerande sjukförsäkring med fler vägar åter till arbete. I paketet ingår bland annat förslagen om en rehabiliteringskedja med preciserade tidsgränser för prövning av arbetsförmågan, en fast tidsgräns för rätten till sjukpenning samt den nya ersättningsformen förlängd sjukpenning. Därutöver ingår insatser för att stärka företagshälsovården och införa en rehabiliteringsgaranti samt åtgärder för att stärka incitamenten att återgå i arbete. Ett stort antal förslag preciseras i propositionen En reformerad sjukskrivningsprocess för ökad återgång i arbete (prop. 2007/08:136) med förslaget ikraftträdande den 1 juli 2008. Regeringen avser att presentera ytterligare förslag i en proposition som lämnas i maj i år med ikraftträdande den 1 januari 2009.

Genom sänkningar av inkomstskatten ökar drivkrafterna för att arbeta och att arbeta mer. Regeringen har infört ett **jobbskatteavdrag** med syfte att detta ska leda till ökat arbetsutbud genom att det blir mer lönsamt att arbeta jämfört med att inte arbeta. Jobbskatteavdraget har kompletterats med fokusering på att arbetslöshetsförsäkringen ska vara en omställningsförsäkring. En hög ersättningsnivå för kortvarig arbetslöshet fungerar som ett smörjmedel för rörlighet på arbetsmarknaden genom att fler då vågar pröva nya arbeten. Blir ersättningsperioden långvarig kan emellertid en alltför hög ersättningsnivå minska incitamenten hos de arbets sökande att söka nytt jobb. Regeringen har genomfört förändringar i **arbetslöshetsförsäkringen** som syftar till en bättre fungerande arbetsmarknad och högre sysselsättning.

Frågor om socialförsäkringen besvaras av Catharina Bäck, tfn 08-452 76 21 eller Eva Thulin-Skantze, tfn 08-452 76 38 och om arbetslöshetsförsäkringen av Lars-Gösta Andréén, tfn 08-452 75 92, samtliga vid avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Enklare och mindre kostsamt att anställa

Den relativa arbetskraftskostnaden för personer som inte fullt ut möter arbetsgivares krav gör att arbetslöshetsrisken är stor för grupper med lägre produktivitet. Det innebär också att personer med relativt låga kvalifikationer, t.ex. de som tappat kompetens genom ett långt utanförskap, får svårt att hitta jobb. Regeringen har infört **nystartsjobb** som innebär att arbetsgivaren kompenseras för arbetsgivaravgiften för personer som varit arbetslösa, sjukskrivna, erhållit aktivitets- och sjukersättning eller försörjningsstöd under minst ett år under en period som motsvarar den tid personerna varit borta från arbetsmarknaden. Nyanlända invandrare kan också få nystartsjobb under de tre första åren efter det att de fått uppehållstillstånd. Genom de så kallade **instegsjobben** har det blivit enklare för nyanlända invandrare att snabbt komma in på arbetsmarknaden och kombinera detta med studier i svenska. Vidare har **arbetsgivaravgiften sänkts** för ungdomar och den särskilda löneskatten för äldre slopats. Regeringen avser därutöver att genomföra en förstärkt jobbsatsning för unga under 26 år genom att föreslå ytterligare sänkningar av arbetsavgifterna för ungdomar.

Frågor om nystartsjobb och instegsjobb besvaras av Phia Moberg, tfn 08-452 76 28 och om arbetsgivaravgifter av Lars-Gösta Andréen, tfn 08-452 75 92, båda vid avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Löner och lönebildning

Beträffande löner och lönebildning redovisar regeringen följande prognos:

Löneökningstakten har varit låg i flera år till följd av ett lågt resursutnyttjande och en dämpad inflation. Förra årets avtalsrörelse resulterade i betydligt högre löneökningar för perioden 2007–2009 jämfört med åren dessförinnan. I kombination med det relativt höga resursutnyttjandet tycktes det rimligt att lönerna skulle stiga betydligt snabbare 2007 än 2006. Det preliminära utfallet för 2007 tyder emellertid på fortsatt måttliga löneökningar. Den i dagsläget starka arbetsmarknaden i kombination med de höga centrala avtalen väntas leda till snabbare löneökningar framöver. Löneökningstakten blir som högst i år för att dämpas något redan nästa år då avtalen är lägre än 2008 och resursutnyttjandet blir mindre ansträngt.

Under 2008 väntas löneökningstakten tillta som en effekt av det förhållandevis höga resursutnyttjandet på arbetsmarknaden. Högre centrala avtal 2008 än 2007 innebär också att löneökningstakten ökar 2008. Höjningen av lägstalönerna i de centrala avtalen förra året bedöms dessutom öka löneglidningen i år. Att höjda lägstalöner bidrar till att öka löneglidningen är både en effekt av kompensationskrav från andra anställda och en effekt av att arbetsgivarna sannolikt vill upprätthålla den rådande lokala lönestrukturen.

I år bedöms lönerna öka snabbare i den offentliga sektorn än i näringslivet, till skillnad från förra året. Anledningen till detta är avtalskonstruktionen inom delar av den offentliga sektorn där Kommunals medlemmar får ut majoriteten av sina avtalsökningar i januari 2008. Löneökningstakten i kommunsektorn blir därför mycket hög 2008.

Frågor om löner och lönebildning besvaras av Marianne Hörding, tfn 08-452 76 03, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Ekonomi och styrning

Ekonomisk analys

Maj-Lis Åkerlund

Signild Östgren